

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 480/2018-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. septembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Elenou Ľalíkovou, Podbrezovská 34, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 84/2017 z 26. apríla 2017 a uznesením Okresného súdu Bratislava V č. k. 7 C 288/2014-336 z 24. augusta 2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Veci vedené na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1383/2017 a sp. zn. Rvp 2077/2017 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1383/2017.

2. Sťažnosť [REDACTED] p r i j í m a na ďalšie konanie.

3. Návrhu [REDACTED] na odloženie vykonateľnosti uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 84/2017 z 26. apríla 2017 n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 84/2017 z 26. apríla 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Uvedená vec bola vedená pod sp. zn. Rvp 1383/2017.

2. Následne bola ústavnému súdu 9. novembra 2017 doručená sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 1 dodatkového protokolu uznesením Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C 288/2014-336 z 24. augusta 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“). Uvedená vec bola vedená pod sp. zn. Rvp 2077/2017.

3. Obe veci boli podľa rozvrhu práce ústavného súdu pridelené sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi (v tom čase predseda senátu II. ÚS, pozn.), ktorý – na základe ním vznesenej námietky predpojatosti – bol v oboch veciach vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie (III. ÚS 578/2017 a III. ÚS 742/2017). V oboch veciach bola – na základe vznesenej námietky predpojatosti – rovnako vylúčená predsedníčka senátu IV. ÚS Ľudmila Gajdošíková.

4. Zo sťažností a z k ním pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ bol žalobcom v súdnom spore „o ochranu osobnosti“, ktoré prebiehalo na okresnom súde, v ktorom sa domáhal zaplata 2 mil. Sk z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. Okresný súd

rozsudkom sp. zn. 7 C 239/2007 zo 6. decembra 2007 uložil žalovanému (Spoločnosť 7 Plus, s. r. o.) zaplatiť sťažovateľovi sumu 500 000 Sk a vo zvyšnej časti jeho žalobu zamietol. Proti rozsudku okresného súdu 21. januára 2008 podal žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie. Krajský súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 6 Co 64/2008 z 11. decembra 2008 tak, že rozsudok okresného súdu v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti trov konania potvrdil. Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 340/09 z 18. septembra 2012 rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Krajský súd následne uznesením sp. zn. 8 Co 606/2013 z 2. mája 2014 zrušil rozsudok okresného súdu v napadnutej časti a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ dovolanie 30. júna 2014, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 349/2014 z 25. novembra 2015 tak, že ho odmietol ako neprípustné. Sťažovateľ na pojednávaní pred okresným súdom 20. októbra 2016 vzal svoju žalobu späť, a to z toho dôvodu, že predmet sporu odpadol. Žalovaný (právny nástupca NEWS and Media Holding, a. s. – č. l. 241) nesúhlasil so späťvzatím žaloby, pretože „považoval späťvzatie žaloby žalobcom za špekulatívne ale v prípade ak súd konanie zastaví, žiadal náhradu trov konania“. Okresný súd uznesením z 20. októbra 2016 konanie zastavil a žalovanému priznal plnú náhradu trov konania v zmysle § 256 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pretože sťažovateľ zaviniel zastavenie konania. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu okresného súdu 28. novembra 2016 iba vo výroku o náhrade trov konania odvolanie, ktoré odôvodnil takto:

«... Rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného súdneho konania. Preto ním môže byť zasiahnuté do práva na spravodlivý proces, ak súd postupuje v extrémnom a neočakávateľnom spôsobe rozhodovania v zmysle platných právnych predpisov – tu podľa § 251 a nasl. CSP.

... V súdom aplikovanom ust. § 256 CSP (chýba však odsek) je formulovaná zásada procesného zavinenia. Podľa nej je povinný nahradiť trovy konania ten, kto zaviniel, že konanie muselo byť zastavené. Okresný súd však toto zavinenie absolútne neskúmal, keď len mechanicky a paušálne poukázal na citovaný paragraf, a to pre späťvzatie žaloby.

... Z procesného hľadiska zásadne zaviniel zastavenie konania žalobca, ktorý vzal žalobu späť. Táto zásada však neplatí, ak ku späťvzatiu dôvodne podanej žaloby dôjde pre

správania žalovaného. Takýmto správaním aj v tomto prípade bolo uspokojenie žalobcovho nároku po začatí konania, a to iba na základe právoplatne judikovaného nároku. Žalobcovi v takomto prípade ani nezostala iná možnosť, než žalobu vziať späť, pretože rozhodnutie vo veci samej by už pre neho nutne muselo byť nepriaznivé. Vinníkom zastavenia konania je tu iba a len žalovaný, ktorý až po tom, čo bola žaloba podaná a čo jej súdy vyhovel, žalobcovi judikovaný nárok splnil. Na náhradu trov konania je teda povinný on – žalovaný.

... Preto navrhujeme, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok tak, že „žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi náhradu trov konania v celom rozsahu“ a to pre nesprávne právne posúdenie veci /§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP/, a že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy odvolacieho konania.»

Následne rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie súdu prvej inštancie.

6. Okresný súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka vydal 29. júna 2017 uznesenie č. k. 7 C 288/2014-328, ktorým zaviazal žalobcu (sťažovateľa) zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v sume 564,29 € za zaplatený súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia v sume 5 772,52 €. Proti tomuto uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že sťažnosť žalobcu zamietol.

7. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť (Rvp 1383/2017), v ktorej uvádza, že pochybenie krajského súdu spočívalo „v chybnom a teda svojvoľnom posúdení otázky procesného zavinenia sťažovateľa ako žalobcu na zastavení konania, ako predpokladu pre uloženie povinností pre náhradu trov konania žalovaného, keď ju výlučne založil len na jeho dispozičnom úkone. Rozhodnutie odvolacieho súdu sa tak dostalo do extrémneho rozporu s kogentným znením § 256 ods. 1 CSP, princípmi spravodlivosti i právom sťažovateľa vlastniť majetok; krajský súd tak porušil čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 protokolu k dohovoru.“.

8. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu a následne nálezom rozhodol tak, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jeho označených práv (bod 1), zruší napadnuté uznesenie krajského súdu, vec mu vráti na ďalšie konanie a prizná mu náhradu trov konania.

9. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažovateľ taktiež podal ústavnú sťažnosť (Rvp 2077/2017) poukazujúc jednak na chybné posúdenie procesného zavinenia sťažovateľa na zastavení konania (a tým aj určenie povinnosti sťažovateľovi uhradiť žalovanému náhradu trov konania, pozn.), ako aj na chybné zisťovanie hodnoty sporu a posúdenie účelnosti vynaložených výdavkov.

10. Sťažovateľ navrhol ústavnému súdu, aby vyslovil porušenie v bode 1 uvedených práv, zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu, priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

II.

Spojenie vecí

11. Podľa § 31a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku.

12. Podľa § 166 ods. 1 CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán.

13. Zo spisov ústavného súdu vedených pod sp. zn. Rvp 1383/2017 a sp. zn. Rvp 2077/2017 vyplýva, že predmetom oboch sťažností je preskúmanie napadnutého

uznesenia krajského súdu a napadnuté uznesenie okresného súdu, ktoré na seba nadväzujú, týkajú sa porušenia tých istých práv, v oboch veciach figuruje rovnaký sťažovateľ a jeho právna zástupkyňa. Z argumentácie obsiahnutej v spájaných sťažnostiach je zrejmé, že v oboch prípadoch je v rámci preskúmania ústavnej konformity napadnutých uznesení krajského súdu a okresného súdu a jeho postupu potrebné posúdiť podobné skutkové okolnosti a ústavnoprávne otázky. Preto ústavný súd v záujme hospodárnosti konania podľa § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 166 ods. 1 CSP rozhodol, že veci vedené ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1383/2017 a sp. zn. Rvp 2077/2017 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1383/2017.

14. Uvedené skutočnosti boli podkladom pre záver ústavného súdu obsiahnutý v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

III.

Prijatie sťažnosti

15. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a keďže nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, rozhodol o jej prijatí na ďalšie konanie.

IV.

Odloženie vykonateľnosti

16. Sťažovateľ v podanej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu (bod 8), čo odôvodnil tým, „*aby sa zabránilo jednak vzniku ďalších sporov, ako aj nezvratným dôsledkom jeho realizáciou*“.

17. Podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu neznamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti; najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

18. Návrhu sťažovateľa na odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu (bod 8) nebolo možné vyhovieť už len z toho dôvodu, že v následnom čase po vydaní napadnutého uznesenia krajského súdu bolo vydané ďalšie – na napadnuté uznesenie krajského súdu nadväzujúce – (napadnuté) rozhodnutie okresného súdu, vo vzťahu ku ktorému sťažovateľ už vydanie dočasného opatrenia nenavrhol (dočasné opatrenie je možné vydať iba na návrh sťažovateľa, pozn.). Vydanie dočasného opatrenia odložením vykonateľnosti uznesenia krajského súdu sa preto nejaví ako potrebné.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2018